

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Пощинове чело по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шакевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровного (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсіланім»: 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Про потребу організації хліборобських робітників.

(X) При різних нагодах наводили ми висліди змагань християнських суспільників в різних краях західно-австрійських (почало ся се і на Буковині) в напрямі організації хліборобів і інших верств суспільних на християнській основі. Недавно наводили ми приклади і добутки такої організації чеських христ. суспільників від проводом д-ра Стояна і д-ра Грубана з нагоди многочисленного віча д. 8. вересня на Велеграді на Моравії. Сьогодні бажаємо звернути бачність на змаганя в тім напрямі в дольній Австрії з нагоди IV краевого віча католицького, що 27—29. вересня відбуло ся при дуже численній участі священиків, світської інтелігенції, міщан і селян в Санкт-Пельтен.

Обговорювано на сім вічу справу христ. організації молодежи мужескої, відтак організації женщин і дівчат, справу дневникарства і кольпортажи, сільських бібліотек і читальень і т. и., а крім того вельми досяглого значіння питанє про христ. організацію хліборобських робітників посол Штеклер, а як небудь его реферат не мав зовсім політичної основи, звернув загаль-

ну увагу на себе задля великої ваги сего питання. Вже голова хліборобского союза дольній австрійского висловив конєчність усунути із станових союзів самолюбні змаганя і клясову боротьбу, щоби ті станові союзи не стали «бичем суспільности», а реферат посла Штеклера про конєчність організації хліборобських робітників викликав вагальне признанє.

Питанє про сию організацію хліборобських робітників висунуло ся на дневну чергу від остатних виборів до держ. ради. У виборчій боротьбі тодішній вперше помічено самостійне виступленє хліборобських робітників яко окремого політичного чинника в сільських громадах. Социал-демократи запопадливо заходили ся, щоби халуників, парубків і зарібників втягнути яко пролетарів у боротьбу і обіщували «гнобленим» сучасним ладом суспільним визволенє з підмогою социалістичних змагань. (Так само і в Галичині радикали, котрі скопіювали свою програму від західно-європейських социалістів, отже нічим майже не різнять ся від них у своїх змаганях і напрямках, як ми се нераз виказували, вмовляють в наших хліборобів, що они є «робітні люди» себ то такі робітники, як н. пр. фабричні в захід. Европі). Численні брошури розкидувані по селах, і проповідували се під сільськими стріхами, а социалдемократія намагала ся здобути для себе сі верстви народні і се не остало без певного успіху.

В многих селах, де був також дрібний промисл, повело ся социалістам ґрунтових господарів змайоризувати з підмогою парубків і робітників. Социалісти захочені тими успіхами, кинули ся до організації хліборобських робітників в Стирії, дольній Австрії і Каринтії, відбували віча і розкидували там свої брошури.

По місточках підготовили социалістам поле до сеї роботи міщанські вольнодумці, а осягнувши тут певні успіхи, пустили ся они на «село дурити», щоби хліборобських робітників навести до своїх теорій. Колиб се повело ся социалістам вповні перевести і осягнути великі успіхи, тоді жидівско-німецькі вольнодумні живла і социалісти переґодом здобулиб перевагу в держ. раді тим легше, що змаганя сторонництва хліборобників ідуть до роздвоєня між середніми хліборобами а дрібними і не самостійними.

Посол Штеклер вказав на небезпечність таких починів і на недостачу христ. організації хліборобських робітників та на грозу, яка наступилаб, колиб социалісти захопили в свої руки керму над хліборобськими робітниками так, як нині держать її над промисловими.

Питанє хліборобської робітничої організації жде ще на розв'язку, а пос. Штеклер звернув на се бачність, що не добре булоб розривати звяз родинну між хліборобом а его домашнім товари-

Польські копєірації серед руських питомців і духовенства в Галичині

в роках 1831—46.

Студія д-ра Кирила Студинського.

(Дальше).

З просьб інших жінок увязнених пробивала ся тяжка розпука. Гвальбертина Крижановска звертала увагу архикнязя, що вже 14 місяців її муж у в'язниці, а вона перебуває враз з дітьми цілий сей час в неописаній тривозі. Карають її мужа за провину, сповнену ще в молодечім віці, яку він вже винагородив своєю побожностю і пошанованєм закона на становиску священика. Вона просила, щоби архикнязь станув посередником між її нещасливим мужем і нарушеним законом. Розалія Кульчицка здобула ся серед сліз на невеличку просьбу, в якій враз з двоїма дітьми просила о ласку для її мужа. Сальомея Гадзінська вказала архикнязеві на безмежну нужду, серед якої зневолена була продати свої послідні достатки, на брак кривлі над головою, бо наслідник-священик прогнав її з хати і кинув на ласку чесних людей. Юлія Покінська жалила ся, що че-

рез увязненє мужа її лишено без всякої помочи і що разом з нею терпить нужду його бідна старенька мати з пяти діточками.

Та всі ті плачі-риданя були даремними. На горю і слезах нещасних жінок та дітей святילה абсолютна Австрія свій триумф.

Враз з названими священиками увязнено броварника Прохаску, який умер в слідчій в'язниці у Львові. Характеристичним є урядовий опис похорону, який подаємо на сім місци: «Inquisit Joan Prochaska starb am 9. Februar 1839. Dessen Leiche wurde heute früh um 1/8 Uhr im ordinären Sarge auf dem gewöhnlichen bürgerlichen Todtenwagen mit 2 Pferden bespannt, nach vorgegangenen Einsegnung in der Frohnfeste unter Begleitung des Geistlichen, des Herrn Ober-Commissärs Lorenzi, des Polizey-Lieutenants und einer kleinen Polizey Bedeckung auf den Friedhof des 2/4-tels geführt und zur Erde bestattet». З родини Прохаски, як виходило би з наведеного опису, не було на похороні нікого. Може не вважали судові власти відповідним, її про се повідомити...

Крім Прохаски увязнено також Чеслава Кобузовского і його брата, дідича Емериха, а їх папери віддано судови. В справу був вмшаний також екс-теолог Добженьський, якого суд вважав провока-

тором самбірської молодіжи, а який завчасу спас ся бігством. Ратовались також утечію до Франції Теофіль Вісньовский і Лев Білинський, яких Гречанський назвав головними пропаґаторами в рускій духовній семінарії.

Справа скінчила ся так, що против деяких обвинених застановлено слідство. Були ними: о. Гіполіт Станчак, о. Йосиф Константинович, пит. Венедикт Кушківич, Евген Хшонстовский, Чеслав Кобузовский і Мартин Кордашевский. Випущено також з в'язниці доносчика о. Дезидерія Гречанського, про якого ще в р. 1838 писала президія ґубернії до карного суду: «In Ansehung des Angebers Hreczanski wird jedoch dem Präsidium des Lemberger Kriminalgerichtes bedeutet, selbes habe ihm bei seiner Einlieferung bekannt zu machen, dass er auf die Begünstigung des § 56 des St. G. zu rechnen habe, wenn er umständlich alles, was zur Entdeckung der Gesellschaft beiträgt, ohne Rückhalt, der Wahrheit gemäss angeben wird, und dass in so einem Falle seine Unterbringung bei dem k. k. Strafgerichte nur auf die zur Sicherung des Erfolges der Untersuchung unerlästliche Zeit beschränkt werden würde. Але і його передержано у в'язниці по день 3. вересня 1839 р., отже несповна рік.

(Дальше буде).

шом з підмогою окремої організації хліборобів. Але й сего не заперечив і в розправі про се питанє звертали бачність на сю обставину, що патріархальні відносини родинні між господарем а хліборобским робітником в многих околицях давно вже замінили ся і тому насуває ся конечність сеї ріжницї, і окремішности в організації.

Христ. суспільне сторонництво починає отже думати про переведенє такої організації, котра має незвичайну вагу для розвитку і поступу населеня на христ. суспільних основах.

Як бачимо з сего — по всіх майже краях австрійских веде ся робота в тім напрямі, лише у нас якось глухо і нема відваги і охоти приступити також до діла. Може й у нас про се подумують, але колиб лише не запізно!

З нагоди напасти „Діла“

на Є. Е. Митрополита Шептицького.

Стрілський уряд деканальний просить нас о поміщенє слідуєчої заяви:

Священники з деканата Стрілського ухвалили одногласно вислати до Їх Екцеленції Митрополита слідуєчу адресу:

Ваша Екцеленція Високопреосвящений наш Архієрею!

Священники деканата Стрілського зібрані на соборчику деканальнім в Голдовичах дня 24. вересня 1908. заявляють своє нївисше обуренє по причині безпідставної напасти на Вашу Екцеленцію, напечатаної в „Ділі“ ч. 182 з дня 14. серпня с. р. і запевняють Їх о своїй синівській любови, преданости і повнім довірю.

Голдовичі дня 24. вересня 1908.

- о. Стефан Донарович, декан
- о. Володимир Филиповский, віцедекан
- о. Аполінарий Филиповский,
- о. Володислав Юзичинський,
- о. Павло Козюк,
- о. Николай Стисловский,
- о. Богдан Домбчевский,
- о. Ієрон Кмицикевич,
- о. Зенон Гутковский,
- о. Кирило Фацевич,
- о. Юліян Фацевич,
- о. Володимир Глібовицький,
- о. Едвін Дилінський,
- о. Теодозий Капко.

Крім сеї адреси ухвалено одногласно ще слідуєчу заяву:

Священники деканата Стрілського зібрані на соборчику деканальнім в Голдовичах дня 24. вересня 1908. видячи з болем серця, як чим раз більше упадає віра, любов до Бога, до св. Церкви і нашого обряду в душах народа руского і пізнаючи, що причиною того є лише ворогованє злобних людей, а особливо преси, котра з заїлостію гідною лучшої справи кидає на св. Церков, наш Епископат, а особливо на Найдостойнішу Особу Їх Екцеленцію Митрополита всякого рода безпідставні напасти, взивають ті часописи, щоби залишили ту згубну для цілого нашого народа роботу, а зарозом протестуючи з обуренєм однодушно против таких нападів, як н. пр. в „Ділі“ ч. 182 з 14. серпня с. р. в статі під заголовком „Ad maiorem Poloniae gloriam“, заявляють своє найвисше почитанє, синівську любов і повне довірє до Їх Екцеленції Митрополита.

Голдовичі дня 24. вересня 1908.

- о. Стефан Донарович, декан,
- о. Ієрон Кмицикевич,
- о. Володимир Филиповский,
- о. Аполінарий Филиповский,
- о. Зенон Гут-

ковский, о. Володислав Юзичинський, о. Едвін Дилінський, о. Николай Стисловский, о. Богдан Домбчевский, о. Павло Козюк, о. Теодозий Капко, о. Кирило Фацевич, о. Володимир Глібовицький, о. Юліян Фацевич.

Печатка уряду деканального стрілського

Стрілський уряд деканальний.

Боринці дня 25. вересня 1908.

о. Стефан Донарович,
декан стрілський.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Ческе пересиленє не сходить з черги в днівникарстві і в політичних кругах. Prager Tagblatt звіщає, що бар. Бек мав з міністром Фідлером прибути на чеську виставу і при сій нагоді перевести переговори з чеськими і німецькими послами. Але з иншого жерела замір сеї подорожи називають передчасним і запевняють, що се буде можливим лише на случай корисних вивлядів політичних. В президії міністрів не терять надії на корисну полагоду спору. Передвчера бар. Бек відбув нараду з міністром Прашком, котрий вказав на доволі некорисний настрій супроти німецьких домагань, особливо пригадав, що німецькі послы згодили ся на дневний порядок соймових нарад і не застерігали ся проти того, і задля того Чехи не мають тепер причини відступити від сего.

Крім того бар. Бек відбув нараду з міністром Фідлером і маршалком кн. Лїобковицом. З дотеперішних переговорів виходить, що до порозуміння можна буде довести при обопільних уступках. Чехи домагають ся іменно, щоби в соїмі з сторони правительства була проголошена засторога проти відспіваня німецькими послами в соїмі „Wacht am Rhein“, а правительству розходить ся о лагідну форму сеї застороги, щоби не роздратовати Німців.

Ві второк по полудни відбула ся відрочена рада міністрів, на котрій при участі міністрів Прашка, Прадого і Фідлера обговорено положенє в Чехах, а також події в Люблянї, одначе не ухвалено нічого, бо переговори ведуть ся далше.

В неділю на вічах німецьких в Чехах ухвалено резолюції з домаганєм національного розмеженя Чех і однодушного поступованя всіх німецьких послів. Ческі хліборобники знов в прияві міністра Прашка загрозили обструкцією в держ. радї.

В дальматиньскім соїмі внесено правительственну предлогу що до управлїння язикового питання в дальматиньских властях. Хорвати висловили погляд на нараді з намісником, що сю предлогу можна буде ухвалити по переведеню значних змін.

Заграниця.

Зїзд міністра Ізвольского з міністром Тіттонім відбув ся в второк. В товаристві амбасадора париского гр. Муравєва прибув Ізвольский до Дезію, де его повитав Тіттонї на чолї представників властей. Вечером вели ся переговори між обома міністрами.

Приїзд іспанської королівської пари до Будапешту, де пробуде до 3. жовтня, має також крім звичайного етакетального також і політичне значінє.

Спїр між Болгарією а Туреччиною в справі орієнтальних залїзниць триває далше, одначе в дипломатичних кругах не припускають,

щоби задля сего мало дійти до вибуху війни, передовсім длятого, бо Туреччина зовсім не приготовлена до війни. Спїр буде імовірно полагоджений незначними уступками. Колиб так не стало ся, думають віддати сю справу до рішеня роземному суду в Газї.

З Усколя звіщають про можливе порозумінє в справі виборів між Сербамі і молодотурками. Сербі вимагають 4 послів з Македонїї, годять ся на турецкі народні і висші школи удержувані накладом держави а застерігають собі лише засновини висших приватних шкіл сербских.

Програма молодотурків недавно оповіщена містить такі постанови: конституція з 1908 остає правосильною, доки царямент не ухвалить иншої. Рада міністрів одвічальна перед парламентом. Третину сенаторів іменує султан, дві третини вибирає парламент. Активне право вибору має кождий турецкий підданий осягнувши 20 рік житя, без огляду на майно. Свобода твореня політичних товариств. Урядова мова турецка. Всї горожані мають рівні права і обовязки. Немагометани також обовязані до військової служби. Християньским селянам має бути уможливлене набуванє ґрунтів. Наука є безплатна. Кождий Огоманин може закладати приватні школи. Всї школи підлягають надзору держави. Держава засновує народні школи з безплатною наукою. Виборчий закон має бути так змінений, щоби правительство не могло обмежити свободу виборів.

Допись з Косівщини.

Куди се заведе?

III.

Випас в полонині не варта нічого без окрайків, зарослих лісом, по гуцульски званих „фахти“. В часі спеки або тучі маржина утікає на ті окрайки, тож Гуцулам віднаймали ті окрайки від перовіку камери. Без уцербку для ліса впливали до каси спорї гроші, а Гуцули мали супокій.

Сего року прийшов якийсь управитель дібр державних до Гриневі і „ні сіло ні пало“ в послїдній хвилі, коли люди вирушили в полонини а рушили люди з браку паші (в Косівщині 100 кгр. сіна платило ся с. р. 12 К!) громадно в полонини, видячи в тім одинокий іще ратунок перед цілковитою затратою маржини, заряд дібр держ. наказав не пускати маржину на ті окрайки і як жалують ся Гуцули, дав наказ в разї спору стріляти маржину. Хто знає привязанє Гуцула до „маржинки“, хто знає, що він з маржини годуєсь і податки оплачує, той не подивуєсь, що Гуцул заворушивсь і що дав чути ся з погрозою: »рознесем фервантерію, як не дістанем фахтів«. До грози тої доливали іще оливи поголоски, »що длятого не хотять нам наймати, бо боят ся, щоби наші »дробста« (вівці) не виполодили п. Цїньскому (Цїньский мав наняти польованє в Гриневї) оленів«. Ситуация була дуже поважна, а тим більше, що несовісні люди дразнять много-терпеливих Гуцулів: »йдїть тепер до Трильовского, нех вам поможе«.

Жандарми ревідують Гуцулів, відбирають хоть би »найнепоказніше пістолє«, коли хруні агїтувавші за Мойсою або Дудикевичем могли в білий день сеїед дороги по кільканайцять разів на „wivat“, в присутности жандармів в селі, стріляти! Се вже несовісно, бо чим наполошить Гуцул медведя, вовка від маржини! Фівкне хіба у пальці, та і то далі вже закажуть, аżeby nie wypłoszyć dziczynę. Куди се заведе!

Чутка ходить, що ту скріпили деякі постерунки жандармами. По дорозі мав там якийсь жандарм відхвалювати ся, że psiakrew wystrzelać tych Huculów jak psów". Куди се заведе?

До подразнення Гуцулів на Гриневій причинилось ще й те, що тепер управитель казав закидати керницю з дуже гарною водою, про котру й поза Снятином говорять, лише з простих примхів, а людям піддали >nie będą pić wody ze studni, z której шам ріје?< Куди се заведе?

IV.

Коли громада людей подавала з певними підписами до прокуратурі о надужитях війта, то прокуратурія каже звичайно таке доходить жандармері а жандарми в більшій часті servus з війтами. Коли ся подаю до суду о перешкоджено в богослуженю і о напад на церков, то прокуратурія по переслуханю мене і свідків моїх (правда не всіх!) в суді каже іще осібно робити доходження жандармері в селі, але коли екедак подав, що я напав на него в проповіді (сего він лише догадував ся, бо чув ся у великій провині), то прокуратурія не доходила сего через жандармерию, але виготовила акт обжалованя. Се не повинно мати місця, бо підриваєсь і так дуже захитану у народу віру в безпартійність прокуратора зглядно суду — а куди се заведе?

Новинки.

— Календар. В пятницу: руско-кат.: Трофима; римо-кат.: Леодегарда. — В суботу: руско-кат.: Евстатія, Тат.; римо-кат.: Кандида.

— Справа реформи календаря в Росії тягне ся вже яких десять літ, але не довела до нічого. Справою сею займає ся, як звісно, петербурска академія наук, котра вибрала до того окрему „календарну“ комісію. Тепер в тій комісії, до котрої запрошено представників усіх відомств, не минаючи й синоду, випринули три погляди на реформу календаря. Одна частина членів комісії за проводом представника синоду обстає за тим, щоб полишено й на дальше старий юліанський календар, бо, мовляв, повстануть проти реформи побожні Росіяни. Друга частина комісії зау-

важує, що дуже незручно, коли й надалше будуть дві календарні системи; особливо се не зручно в Польщі, де мало не всі свята святкують ся по обох календарях. Ся найбільша частина комісії пристає на те, щоб заведено григоріанський календар, але з умовою, щоб католицтво поступило ся з своєю пасхалією. Як відомо, смерть Ісуса Христа настала тоді вже, як Він відсвяткував Великдень; виходить, що святкувати Великдень треба завжди після жидівських великодних свят, але на се не зважає католицка Церква а комісія хоче, щоб она зважала. Наконєць третя, найменша частина членів комісії вважає, що конче треба установити зовсім новий календарний стиль, оден для всього світа, а на се треба скликати міжнародний зїзд. Зробити се мусить Росія, бо она, мовляв, найбільше інтересована в сій справі. Частина комісії доказує свою думку тим, що григоріанський календар не на всьому світі прийнятий, бо от Туреччина та Японія мають свій національний календарний стиль; так само мають окремі календарні системи азійські народи. За такою реформою календаря обстає академик Саладілов, котрий написав про се основну розвідку.

— Розкопи біля Десятинної церкви. За останні дві під головною абсидою в ціліні жовтої глини відкопано два поганські гроби: жіночий і мужеский, кістяки досить цілі; ніяких річей коло покійників не найдено. Гроби сі лежали під вівтарем, оден в центрі его, а другий в східній частині. Можна думати, що належать вони до VIII—IX столітя. Коли на сьому місці в X віці розпочато будівлю старої, Десятинної церкви, то очевидно, що всі, які були на сій площі гроби поганів, опинили ся під сею церквою. Під час будованя дуже міцного фундаменту вбивали ся в землю навколо дерев'яних балок довгі кілки з вершок в діаметрі. Оден з сих кілків пройшов похованому тут поганинови крізь груди, а другий кілок загнав ся в череп другого покійника. Щож до дерев'яної будівлі, якої ознаки знайдено під південною абсидою, то в ній, очевидно, жили погани. Збудована она була з соснового дерева в зрубі, займала приблизно два квадратні сажні; з південного боку будівля мабуть тягла ся далі, але сеї частини тепер не будуть розкопувати. Продовж двох стінок набито кілків, так ніби для лав. Оноді розкопки біля Десятинної церкви припинено аж до будучого літа.

— Холера. В Петербурзі занедужало в останнім дни 223 осіб, 92 померло, а хорих лежить 1839. — „Берж. Вед.“ подають статистику холери за час від 13. до 19. вересня с.

р. В тім однім тижні занедужало в Росії на холеру: в Самарщині — 201; померло 44; в Астраханщині — 69 і 45; в Саратовщині — 137 і 86; в Симбірщині — 20 і 5; в Нижнегородщині — 80 і 32; в Катеринославщині — 43 і 21; у Пензенщині — 7 і 1; у Бакинській губ. — 37 і 16; костромській — 63 і 44; в Москві — 1 і 1; в Таврії — 20 і 14; у Тамбовщині — 26 і 12; в орловській губ. — 9 і 6; в обл. війска Донського — 49 і 23; в Петербурзі — 1821 і 567. Холера зявила ся за сей час в 221 місцевостях, разом усіх заслабало — 5.118, а померло 2.277.

Холера появила ся також в Леодіюм і Франції, де захорувала одна молода Французка, що прибула з Варшави. У Варшаві було вже доси шість випадків холери. З Софії в Болгарії доносять, щов Рущуку були два випадки холери, занесені в Росії.

— Недорід в Росії. Сими днями статистичний комітет в Росії довід до краю велику докладну записку, що зве ся: „Вѣроятный сборъ хлѣбовъ въ 1908 г.“ Співробітник „Н. Руси“ бачив сей доклад і подає з него деякі відомости. В 1908 році в 72 губерніях держави засіяно пшеницею, житом, вівсом та картоплею 120,138.569 казенних десятин (десятина около 2 морги). Самим житом та пшеницею засіяно 67.424.142 десят.; картоплею засажено—3.893.523 десятин; вівсом засіяно—16.886.733 десятин; під сіном було 1.934.171 десятина. Озиминою засіяно—30.734.831 десятину; яриною—53.576.084 десятини. Скількість засіяної землі, коли порівнати з 1903—97 рр., стала більша на 642.693 дес., а в порівнаню з самим 1907 роком — на 297.673 дес. Статистичний комітет сподіває ся, що сего року зберуть з поля 2.441.022 міліони пудів зерна. Зо всіх 72 губерній недорід помічає ся в 42 губерніях; найбільший недорід, як видно з сього докладу, в таких губерніях: доньській, волинській, тамбовській, орловській, чернігівській, кубанській, харківській, курскій, бесарабській, подільській, полтавській, київській, товрійській, катеринославській та херсонській.!

— Завіщанє Сарасатого. Недавно померший музик-скричкар Павльо Сарасате полишив три міліони франків спадщини. З того дві его сестри дістали по 1,250.000 франків, а музичні консерваторії в Парижі і в Мадриті по 100.000 фр. на стипендії, одна імени Сарасатого, а друга ім. Страдиварія. Збірки штуки і меблі Сарате записав своему родинному місті, Пампелона в Іспанії. — Дневники доносять багато подробиць з життя сего музика. Між иншим оповідають про перший виступ Сарасатого, яко хлопця, перед іспанською королевою. Бать-

Ч. 157.

Лист тернопільської молодіжи до Із. Воробкевича. Високоповажаний Паве Добродію!

Найсвятішою обовязанністю молодіжи єсть мужамъ, трудящимся около просвіщеня молодіжи и цілого народу оказувати пошанованье и хоть тимъ по части старатися відвдчити за труди, які тийже покладають для образования молодшого покоління и цілого народу. Дятого поспішаємъ при торжестві нового року зложити наші жиченя: Щоби Всевишній дозволивъ ще довго продовжати. Вамъ такъ для цілого народу, а особного для молодіжи спасительну Вашу діяльність. Зъ помочію Божою переломатися всі перепони, безъ котрихъ жадне спасительне діло совершитися не може, Ваші праці и труди поблагословятся щастливимъ успіхомъ, а плетство справедливо оцінить Ваші великі заслуги около добра народнєго. Прийміть ті прості, не вимушені, але зъ ширихъ сердець руської молодіжи походящі желанья и будьте намъ якъ доси провідниками на поли нашого, а пізніше народнєго просвіщеня.

Тернопіль 31|12 1869.

Въ имени Тернопільської руської молодіжи:

Северинъ Ганкевичъ
Осипъ Дубчевский
Володка Білінський.

Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 156.

Лист Оленс. Барвіньского до Ізид. Воробкевича, пис. 31. грудня 1869.

(Дальше).

Не журися, друже мій єдиний, що Тво муза теперъ утихла. Вона утихла тільки, та не опустила Тебе! Здаєтця, на якесь велике діло збіраєтця вона, коли бажає трохи одпочити. Твоя муза, — то наче бандура тая, що гудить та грає, то зновъ перестанне на хвилину, — и зновъ сильніше зазвенить. Не переставай же, друже милий, и Ти співати намъ про наше горе и безталане, про славу нашихъ предківъ, про козацьку волю та щербату долю; співай та нашу тугу розганяй.

На Різдва були ми усі три брати у Родичівъ и весело святкували. Чимало ми і о Тобі наговорилися! Ніхто бо може такъ сильно не уповає въ те, що Ти допоможешъ підвинути нашу безталанну неньку Україну недужу, якъ ми!

Говоривъ мнѣ Осипъ, що Ти бажаєшъ Нечая и Черницю печатати у Чернівцяхъ. Справді школа велика, щобъ такі речі лежали

в рукописахъ. Така то вже доля нашої молоді партії, що не має за що у лучшихъ рукописей вдатися. А чи одинокъ би відтамъ поучивъ ся, чи оденъ би заохотився! Алежъ коли у Тебе є охота печатати сі гарні поеми, то чи не луччебъ було таки у Львові у Ставропигії? И друкъ красний и таньше, якъ в Чернівцяхъ, и коректу було би кому зробити. Надумай ся, братику, та напиши до котрого з насъ трохъ. Переглядавъ я и матеріяли Твої до оповідання зъ Чорногори! Гарні, не ма що казати. Осипъ робить коло оповідання и зъ сего буде щось а la Чорнарада, бо гадки справді гарні!

Якъ Тобі ведетця зъ музикою, зъ композиціями? Зближаютьця роковини смерті Тарасової; може бъ Ти децо скомпонувавъ для співу, або для фортепяна на декламаторський вечеръ, або яку поезію на той день?

Мині тутъ такъ ведетця, що годі варікати. До всего я вже втягнувся, и чуюся щастливимъ, бо й симъ малимъ кавалкомъ хліба я довольний. Маю ось які предмети въ I. кл. Географію, въ II. кл. Історію, въ III. Німецьке, въ IV. Польске, в V. и VII. Руське.

Бувай здоровъ, частіше до мене пиши та не забувай про широго друга

Олексу.

Бережани 31. р. Грудня (1869).

ко Пабля був республіканцем і дістався за ті свої політичні пересвідчення до в'язниці, лишаючи без всякої помочи жінку і сінка. За порадою добрих людей мати введла для себе і сина послуханє у королевої. Малий Пабльо станувши зі скрипкою під нахою перед лицем королевої, зднав собі відразу єї прихильність. А коли ще заграв королеві сельські пісоньки іспанські, королева погладила єго по головці і сказала: „Преси, о що хочеш, а дістанеш“. Хлопець відповів: „Прошу, помилувати мого тата“, що й стало ся.

— Груба дефравдація. В Związku kredytow. у Львові здефравдував довголітній каспер і директор єго Яков Вайсман около 100.000 К. фалшуючи книжки рахункові. Прилашав єго вперше на малій квоті, а оісля він сам признав ся до решти дефравдації. Надзир. рада того стоваришеня ухвалила причинити ся особистими засобами готівки до ратованя тов-а, і аж потім єго зліквідувати. Крім того Вайсман зарвав багато осіб на приватні позички до висоти 120.000 К. Поки що остає він на вільній столі.

— Проф. Мечніков про холеру. Сей знаменитий учений бактериолог сказав, що перед холерою лекше устережи ся, чим перед перестудою. Бою ся делких хороб, сказав проф. Мечніков, як приміром рака, але холери не бою ся. В тих слоїках на столі (в лябораторії Мечнікова) живуть бацилі холери, маю з ними до діла, а нераз навіть їм коло них. Правда, що по лише слабій і горячий чай і грію хліб при лампі. Холеричній бациль гине вже при 60°. Проф. Мечніков поручає пити горячий чай і не їсти зимних страв. Овочі можна їсти без обави, але передтим треба їх облооскати в горячий воді, а потім обкраяти зі скірки.

Просимо відновити передплату.

Оповістки.

— Репертуар руского театру в Коломні. (Сала касп щадничої. Початок 7½ вечером. Абонамент на 6 вистав 12 К).

В суботу дня 3. жовтня с. р. другий раз „Жидівка“ опера в 5 діях Галев'яго.

В неділю дня 4. жовтня с. р. „Чумаки“ комедия в 4. діях Карпенка-Карого.

Посмертні оповістки.

— Евген Спожарский, звівний промисловець, горожанин міста і член руских товариств у Львові, упокоїв ся вніч по довгій грудній недугі в 42. році життя. Похорони відбудуть ся в суботу о 3. год. по пол. в дому при ул. Телятинській 17. В. є. п!

Галицький сойм.

Засіданє з дня 30. вересня 1908.

По відчитаню виливів палата відослала до шкільної комісії петиції кількох вдовиць по учителях, признала громадї Корчин (пов. Коросно) право побирати вищі гром. оплати від спиритусових напиктів і відослала до водної комісії звіт кр. виділу про зміну §. 41. водного закона.

Потім п. Стила мотивував своє внесенє на зміну будівельного закона для сіл в тім напрямі, аби хати можна було ставити у меншій віддалі як 5 м від межі. Пос. Содомора мотивував внесенє на отворенє повіт. суду в в Горожанці (пов. Підгайці). Пос. Бойко жадав предложєня проєкту реформи гром. закона. Внесенє єї переказано дотичним комісіям.

З черги пос. К. Левицький поперав своє внесенє на основанє рускої гімназії в Яворові, почім се внесенє відослано до шкільної комісії.

По промовах внескодавців передано дотичним комісіям внесенє: п. Любомірського в справі розділу ланьцуского повіту на два по-

віти, п. Кривецкого в справі запомоги на засіви для громад богородчаньского повіта, пос. Винничука в справі уділеня краєвої позички гром. Вовчинець (пов. Станиславів), пос. Леваковського, щоби кр. рада шкільна берегла точно постанов закона про будову народних шкіль, пос. Жардецького в справі заснованя староства в Количинцях, пос. Фрухмана в справі заложєня реальної школи в Стрию, п. Біса що до признаня 50.000 К запомоги для повіт. ради в Низьку на будову доріг, п. Цємха в справі заснованя гімназії в Грибові і пос. Біса в справі заложєня учит. семінарії і промислової школи в Низьку.

По відосланю до податкової комісії п. глянчого внесенє пос. Т. Старуха в справі здержаня екзекуції податків та відписаня податків тим хліборобам, що потерпіли від живлових нещасть — маршалок замкнув засіданє, назначаючи слідуєче на нині о 10. г. рано.

Телеграми

з дня 1. жовтня.

Відень. З Лондону доносять, що тамошні дивенники твердять, що анексія Босни і Герцоговини є справою порішеною. Престольна промова, якою будуть отворені делегации дня 8. с. м., заповість се отверто, а сею справою займуть ся делегации. На анексію пристали всі великі держави Европи з виїмком Англії.

Відень. W. Allg. Ztg доносить з Сербії: Загально ту говорять, що в найблизших днях має бути покликаних під оружє 40.000 жовнірів.

Будапешт. Цісар приняв вчера президента угорского кабинету д-ра Векерлього на окремім послуханю, почім міністерска рада відбула засіданє.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ

Готель, реставрація і казарна — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 1. с. м.: Володимир Дуткевич, Дубс; Микола Пацалуїко, Підмихайлівці; Федір Сідельник, Підмихайлівці; Йосиф Флюс, Гусів; Лев Янос, Сокаль; Северин Ступницький, Торговиця; Іриней Радецкий, Мервичі; Богдан Сенета, Болехів; о. Андрій Пшепорский, Тарновка; о. Теодат Ярема, Болехів; Лука Ромах, Лучинці; Ромуальд Зарицкий, Рава руска; Ківа Кімель, Торговиця; Олекса Хавляк, Торговиця; Моріц Штаерман, Дрогобич; о. Николай Матковский, Стрий; др. Освальд Ерштайн, Чортків; Николай Матура, Жмдачів; Виктор Пацлавский, Бережани; Григорий Лисак, Кунаштів; Натан Гафтер, Станиславів, Яків Фаєрверк, Станиславів.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати про ціни збіжа і продуктів у Львові від 21. до 27. вересня 1908:

	за 50 клг.
Пшениця	10-60—10-20 К
Жито	8-15—8-40 К
Ячмінь броварняний	7-50—8-25 К
Ячмінь на пашу	6-60—7-00 К
Овес	6-20—6-45 К
Кукурудза	0-00—0-00 К
Просо	0-00—0-00 К
Горох до варєня	8-65—10-00 К
Горох на пашу	0-00—0-00 К
Бобик	6-00—6-25 К
Конюшина червона	58-00—65-50 К
Конюшина біла	70-00—47-50 К
Конюшина шведска	38-00—47-50 К
Тимотка	65-00—75-00 К
Ріпак зимовий	13-75—14-00 К
Насіне конопл.	00-00—00-00 К
Хміль	45-00—55-00 К
Насіне льняне	9-75—10-00 К
Львянка	10-25—10-50 К

Житки можна набувати в „Соціалістичній Базарі“ у Львові і у всіх торговлях в краю.

Агенти корабельні дістануть платний заробок побічний. „Окрент“ (корабель), бюро дивніків Бухштаба, Львів. (10—10).

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперці з першої галицько-руської фабрики Евгєна Біліньского в Збаражї.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогичного, а 5% на сироти і вдови по священниках.

Держім ся покликую:

Свій до свого!

Печатки металеві і навчукові

для урядів парохіальних, громадских, читальнь, „Соколів“, „Січей“, зарядів шкіль ітд.

виконує як найліпше, чого доказом численні признаня

Д. Вайс

артистична робітня ритівнича у Львові, ул. Кароля Людвика ч. 29. (Пасаж Оранжа).

(18—?)

Працюйте і шаєть!

Товариство взаїмного кредиту

„Джїстер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4%, уділяє позички на окрити за інтабуляцією на 6 прц.; і сїлату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах піврічних вносить рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кожних 100 К позички.

Векселї приймають ся тільки 3 місячні, з 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позичку і дістати тільки члени обезпечені в „Джїстрі“.

З зисків уділив „Джїстер“ на публичні добродїїні ціли квоту 45.835 корон.

Вкладкз	2.795.183 К.
Позички уділені	3.410.684 К.
Удїли члєнські	284.398 К.
Цінні папери	130.452 К.
Фонд резервовий і цінні	43.842 К.
Львокації	182.206 К.

Канцелярії Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

Розклад залїзничих поїздів важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	в				
	рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночі
Кракова	5-50	8-55	1-30	5-45	9-50
Кракова	7-25	9-50	—	8-40	2-30
Ришева	—	—	1-10	—	—
Підволочиск	7-20	12-00	2-15	5-40	10-30
Черновець	8-07	—	2-05	5-57	9-30
Черновець	—	—	—	—	12-20
Станиславова	5-40	—	—	—	—
Коломні	—	10-20	—	—	—
Стрия	7-29	11-43	3-50	—	11-00
Пустомит	7-29	11-43	3-50	—	11-00
Самбора	8-00	10-30	2-00	—	9-10
Любїня	8-00	10-30	2-00	9-10	—
Рава рускої	7-10	12-40	4-50	—	—
Янова	8-26	1-15	5-00	9-25	10-10†
Брухович	7-10	—	12-40	4-50	8-20
Брухович	8-15	—	—	—	—
Зимної води	5-50	7-25	1-10	5-45	9-50

Зі Львова відходять до	в				
	рано	перед пол.	по полуд	вечер	ночі
Кракова	3-50	8-25	2-45	7-00	11-15
Кракова	—	8-40	6-12	7-35	12-45
Ришева	—	—	3-30	—	—
Підволочиск	6-20	10-40	2-16	7-45	11-10
Черновець	6-10	9-35	2-23	—	10-38
Черновець	—	—	—	—	2-50
Станиславова	—	—	—	2-40	—
Коломні	—	—	—	6-03	—
Стрия	7-30	—	2-25	6-42	11-25
Пустомит	7-30	—	2-25	6-42	11-25
Самбора	6-00	9-05	4-00	—	10-45
Любїня	6-00	9-05	—	4-00	10-45
Рава рускої	6-14	11-05	—	7-10	11-35†
Янова	6-58	9-15	1-35†	3-35	6-30
Брухович	7-21	11-05	—	—	—
Брухович	6-14	—	3-35	7-10	11-35†
Зимної води	3-50	8-40	3-30	7-35	11-15

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.

